

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KRUS/meKoISk-J/23
Názov predmetu	kolokviálna skúška
Počet kreditov	10

Podmienky na absolvovanie predmetu

splnenie všetkých študijných povinností vyplývajúcich zo študijného plánu

Priebežné hodnotenie

splnenie všetkých študijných povinností vyplývajúcich zo študijného plánu

Záverečné hodnotenie

splnenie všetkých študijných povinností vyplývajúcich zo študijného plánu

Výsledky vzdelávania

OKRUHY OTÁZOK KU ŠTÁTNEJ SKÚŠKE

Ruský jazyk

1. Otázka pôvodu ruského spisovného jazyka.
2. Dva typy staroruského jazyka (jazyková diglosia v jazyku starej Rusi). Základné rozdiely medzi knižným slovanským a národným spisovným jazykom.
3. Úloha staroslovanského (cirkevnoslovanského) jazyka vo vývine ruského spisovného jazyka.
4. Periodizácia vývinu spisovnej ruštiny.
5. Jazyk Kyjevskej Rusi. Základné písomné pamiatky tohto obdobia.
6. Ruský jazyk Moskovského štátu. Základné písomné pamiatky.
7. Ruský jazyk v čase Petra Veľkého.
8. Prínos M. V. Lomonosova pre vývin ruského spisovného jazyka.
9. Ruský jazyk konca 18. a začiatku 19. storočia. Názory N. M. Karamzina a A. S. Šiškova na vývin ruského jazyka.
10. Prínos A. S. Puškina pre vývin ruského spisovného jazyka.
11. Dynamika ruského spisovného jazyka v poslednom desaťročí.
12. Spisovný jazyk, jeho charakteristika. Pojem jazykovej normy.
13. Funkčný štýl. Základné štýly ruštiny.
14. Základné funkcie jazyka.
15. Formy národného jazyka.
16. Charakteristika hovorového štýlu. Základné súčasné tendencie vývoja hovorovej ruštiny.
17. Administratívny štýl. Charakteristika, základné žánre.
18. Publicistický štýl. Funkcia, sféra jeho použitia, základné žánre a jazyková charakteristika.
19. Náučný štýl. Jeho špecifika, podštýly a žánre, jazyková charakteristika.
20. Charakteristika jazyka umeleckej literatúry.
21. Frazeológia ako lingvistická disciplína. Frazeologická jednotka. Klasifikácia frazém.
22. Paradigmatické vzťahy vo frazeológii (variantnosť, synonymia, homonymia, polysémia a

antonymia frazém).

23. Pôvodné a prevzaté frazémy.

24. Štylistická charakteristika frazém.

25. Frazelogické modifikácie a tzv. pseudoprislovia.

Ruská literatúra

1. Literárna veda, jej disciplíny, včlenenie do všeobecnejšieho rámca spoločenských vied, významné postavy ruskej literárnej vedy.

2. Typické znaky starej ruskej literatúry. Základné zdroje. Systém žánrov. Význam prijatia kresťanskej viery pre ruskú kultúru. Rozdelenie starej ruskej literatúry. Staroruská literatúra o životoch svätých. Ideál svätosti v literatúre. „Život Borisa a Gleba“ (Сказание о Борисе и Глебе). „Život Feodosija Pečerského“ (Житие Феодосия Печерского).

3. Staroruská literatúra a kultúra 11. a 12. storočia. Umenie predmongolskej Rusi. Staroruská kniha „Slovo o Zákone a Milosti“ (Слово о Законе и Благодати) metropolitu Ilariona. Letopis ako žánerstredovekej literatúry. „Rozprávanie o dávných časoch“ (Повесть временных лет). „Ponaučenie Vladimíra Monomacha“ (Поучение Владимира Мономаха). „Slovo o pluku Igorovom“ (Слово о полку Игореве). Staroruské maliarstvo a architektúra 12. storočia.

4. Staroruská literatúra a kultúra 13. a 14. storočia. Poviedky o mongolo-tatárskom vpáde. „Život Alexandra Nevského“ (Житие Александра Невского). Letopisná poviedka o Kulikovskej bitke. „Zadončina“ (Задонщина).

5. Staroruská literatúra a kultúra 15. a 16. storočia. Andrej Rubľov. Literárna tvorba Jepifanija Premúdneho. Štýl „pletenia slov“. Publicistika. Literárna tvorba Maksima Greka. Zovšeobecňujúce diela. „Povešť o Petrovi a Fevrónii“ (Повесть о Петре и Февронии).

6. Literatúra 17. storočia. Tvorba Simeona Polockého. Všetchné poviedky – „Poviedka o BiedeNešťastí“ (Повесть о Горе и Злочастии). „Život protopora Avvakuma“ (Житие протопопа Аввакума).

7. Ruská literatúra 18. storočia ako základná etapa pre vznik modernej ruskej literatúry. Periodizácia. Reformy Petra I. a ich význam pre rozvoj ruskej kultúry, najmä literatúry. Duchovná literatúra, vzťah Petra I. k cirkvi. Klasicismus ako literárny smer. Všeobecné črty klasicizmu a zvláštnosti ruského klasicizmu.

8. Literárna činnosť A. D. Kantemira, V. K. Trediakovského a M. V. Lomonosova. Literárna činnosť D. I. Fonvizina. Satirické časopisy a ich význam pre rozvoj ruskej literatúry. Význam diela G. R. Deržavina.

9. Preromantizmus/sentimentalizmus v Rusku (obdobie, charakteristika, hlavní autori a diela). N. M. Karamzin a jeho miesto v dejinách ruského jazyka. Charakteristika sentimentálnej prózy v tvorbe A. N. Radiščeva.

10. Ruský romantizmus, jeho hlavní predstavitelia a diela; spoločenská situácia Ruska na počiatku 19. storočia a jej prepojenie s umením a históriou.

11. Prechod k realizmu v ruskej literatúre a kultúre 19. storočia; naturálna škola a kritický realizmus; miesto ruskej literatúry v európskych literatúrach.

12. Hlavní predstavitelia kritického realizmu v ruskej literatúre, kritický realizmus ako umelecký smer; prepojenie literatúry a spoločenského vývoja.

13. Ruská literatúra po kritickom realizme – základné smery ruskej literatúry prelomu 19. – 20. storočia, ich predstavitelia a ich významné diela.

14. Ruská avantgarda začiatku 20. storočia. Rok 1917 ako významný medzník v ruskom spoločenskom a kultúrnom živote. 20. roky 20. storočia ako prechodné obdobie. Emigrácia a ruská literatúra mimo Ruska.

15. Vývoj ruskej spoločnosti a kultúry v období 30. – 50. rokov 20. storočia – základné tendencie, politika a oficiálna literatúra, významné prvky vo formovaní tzv. socialistickej literatúry, dôsledky pre literárny a kultúrny vývoj Ruska.

16. Obnova kultúrneho života a literatúry v období 50. – 70. rokov 20. storočia v ruskom prostredí; samizdat a „tamizdat“, etické otázky v ruskej literatúre.

17. Ruská literatúra v období 70. – 80. rokov 20. storočia – ekologické a mravné témy, prepojenie literatúry a piesňovej tvorby, prehodnocovanie spoločenských hodnôt, represívne zásahy štátnej moci do literárneho diania; významní autori a ich diela.
18. Literatúra a kultúra druhej polovice 80. rokov 20. storočia a ruská spoločnosť a kultúra po rozpade ZSSR, postmoderna v ruskej literatúre.
19. Tzv. navrátená literatúra, opätovné zjednotenie ruskej literatúry na konci 20. storočia, významní autori a diela prelomu 20. a 21. storočia v rámci kultúrneho a spoločenského vývoja Ruska.

Odporúčaná literatúra

- BOJLOVA, K. A. – LEDEŇOVA, V. V.: Istorija russkogo literaturnogo jazyka. Moskva: Drofa, 2009. ISBN 978-5-358-01182-3.
- AFANASJEVA, N. A. – POPOVA, T. I.: Palitra stilej. Učebnoje posobije po stilistike russkogo jazyka dl'a inostrancev. Sankt-Peterburg: Zlatoust, 2012. ISBN 978-5-86547-452-4.
- ČEČET, R. G. – SOFRONOVA, I. N.: Testy po stilistike i kul'ture reči. Minsk: Tetra Systems, 2006. ISBN 975-470-449-1.
- GRIGORJEVA, O. N.: Stilistika russkogo jazyka. Moskva: NVI-Teraurus, 2000.
- SOLGANIK, G. J.: Stilistika teksta. Učebnoje posobije. Moskva: Flinta, 2003.
- ANTOŇAKOVA, D.: Russkaja frazeologija v zerkale sujeverija. Prešov: FF UPJŠ, 2011. 177 s. ISBN 978-80-555-0342-4.
- BASKO, N. V.: Russkije frazeologizmy – legko i interesno. Učebnoje posobije. Moskva: Flinta, 2003. ISBN 5-89349-597-7.
- GVOZDARJOV, J. A.: Leksikologija i frazeologija. Moskva: MarT, 2009. ISBN 978-5-241-00870-1.
- MINAKOVA, E. E.: Sovremennaja russkaja idiomatika. Moskva: Russkij jazyk. 131 s. ISBN 978-5-88337-101-0.
- MLACEK, J. a kol.: Vývin súčasnej frazeológie: východiská, podoby, uplatňovanie, akceptácia. Ružomberok 2009. 221 s. ISBN 978-80-8084-519-3.
- MOKIJENKO, V. M.: Slavjanskaja frazeologija. Moskva: Vysšaja škola, 1989. 286 s.
- SANIKOVIČ, V. A. a kol.: Leksika. Frazeologija. Posobije dl'a učaščichsja. Minsk: Sovremennoje slovo, 2001. 319 s. ISBN 985-443-223-8.
- Ruská literatúra:
- ARCHANGEL'SKAJA, A. V.: Russkaja literatura XI – XVII vv. Moskva: Izd.-vo Moskovskogo universiteta, 2003, 216 s. ISBN 5-211-06128-4, 216 c.
- BAJEVSKIJ, V. S.: Istorija russkoj literatury XX veka. Moskva: Jazyki slavjanskoj kul'tury, 2003, 445 s. ISBN 5-94457-119-5
- BRUKNER, J. – FILIP, J.: Poetický slovník. Praha: Mladá fronta, 1997, 365 s. ISBN 80-204-0650-6
- Drevnerusskaja literatura. Literaturno-chudožestvennoje izdanije. Moskva: Drofa, 2010, 414 s. ISBN 978-5-358-03667-3
- GASSOWSKI, J.: Dejiny a kultúra starších Slovanov. Bratislava: Obzor, 1989, 224 s.
- GUZI, L.: Formovanie Ruska (Rossii) ako mnohonárodnostného štátu – jeho zahraničná politika, zabezpečenie štátnej bezpečnosti, spoločnosť. Východiská pre historicko-kulturologickú analýzu v ruskom jazyku. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2009, 560 s. ISBN 978-80-8068-973-5
- HRALA, M.: Ruská moderní literatura 1890-2000. Praha: Karolinum, 2007, 767 s. ISBN 978-80-246-1201-0
- Istorija Rossii. V dvuch tomach. Tom 2. S načala XIX v. do načala XX veka. Moskva: Astrel', 2006, 864 s. ISBN 5-17-019956-2.
- Istorija russkoj literatury v četyrioch tomach. 1. Drevnerusskaja literatura. Literatura 18 veka. (Lichačov. D. S., Makogonenko, G. P.). Leningrad: Nauka, 1980, 812 s.
- KOPANIČÁK, J.: Istorija drevnerusskoj literatury. Bratislava: Univerzita Komenského, 1993, 288 s. ISBN 80-223-0648-7.
- KOVAČIČOVÁ, O.: Čítanka zo staršej ruskej literatúry. Bratislava: Univerzita Komenského, 1983, 165 s.

Krátky slovník ruských spisovatel'ov. 100 hesiel z ruskej literatúry 11. – 20. storočia. Bratislava: Univerzita Komenského, 2003, 254 s. ISBN 80-223-1807-8.

KUSKOV, V. V.: Istorija drevnerusskoj literatury. Leningrad: Prosveščenie, 1987, 286 s.

KUSKOV, V. V.: Istorija drevnerusskoj literatury. Moskva: Vysšaja škola, 2002, 335 s. ISBN 5-06-004219-7

LEJDERMAN, N. – LIPOVECKIJ, M.: Sovremennaja russkaja literatura: 1950-1990 gg. V 2 t. Moskva: Akademija, 2003, 412 s. ISBN 5-7695-1453-1.

LICHAČOV, D. S.: Poetika drevnerusskoj literatury. Leningrad: Nauka, 1967, 372 s.

Panoráma ruskej literatury. Boskovice: Albert, 1995, 413 s. ISBN 80-85834-04-9.

Slovar literaturovedčeskich terminov. (Timofejev-Turajev). Moskva: Prosveščenie, 1985, 207 s.

Slovník novější literární teorie. Praha: Academia, 2012, 699 s. ISBN 978-80-200-2048-2.

Slovník ruskej literatúry 11. – 20. storočia. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV – Filozofická fakulta Univerzity Komenského, 2007, 584 s. ISBN 978-80-224-0967-4.

Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů. Praha: Libri, 2001, 680 s. ISBN 80-7277-068-3.

ŽILKA, T.: Poetologický slovník. Bratislava: Tatran, 1987, 435 s.

Linkov, V. J.: Istorija russkoj literatury XIX veka v idejach. Moskva 2002.

Pospišil, I.: Pátrání po nové identitě. Rusistické a vztahové reflexe. Brno 2008.

Ruská moderní literatura 1890-2000. Edited by Milan Hrala. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2007.

PAROLEK, R., Honzík, J.: Ruská klasická literatura : [1789-1917]. Vyd. 1. Praha: Svoboda, 1977.

Krátky slovník ruských spisovatel'ov. Bratislava 2003.

Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů. Praha 2001.

Golubkov, M. M.: Russkaja literatura XX veka. Posle raskola. Moskva 2002.

po vydání slovenské akademické dejiny ruskej literatúry pripravované k vydaniu na rok 2013-2014

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, ruský

Poznámky

- časová záťaž študenta: 300 hodín, z toho:

Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 0 hodín

samoštúdium: 300 hodín